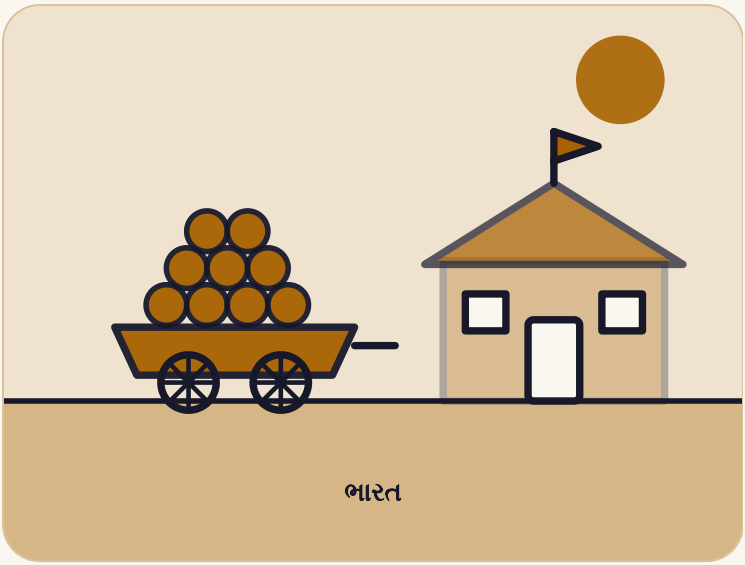

ભારત

જે નારંગીવાળાએ શાળા બાંધી

કર્ણાટકના એક ફળવિક્રેતાએ, જેમની પાસે કોઈ ઔપચારિક શિક્ષણ નહોતું, એક એક બચત ભેગી કરીને પોતાના ગામ માટે શાળા બાંધી.

ક્યાં મેંગલુરુ

કોણ હરેકલા હજબ્બા, કર્ણાટકના મેંગલુરુના એક નારંગી વિક્રેતા

ક્યારે 1990 થી 2021

4 મિનિટનું વાંચન

પ્રકરણ પહેલું

વાર્તા

હરેકલા હજબ્બા ભારતના કર્ણાટક રાજ્યના શહેર મેંગલુરુની શેરીઓમાં નારંગી વેચતા હતા. તેમની પાસે કોઈ ઔપચારિક શિક્ષણ નહોતું. તેઓ ગરીબીમાં ઊછર્યા, અને માત્ર બે સ્થાનિક ભાષાઓ જાણતા હતા, તુલુ અને બ્યારી.

1990માં, બસ ડેપો પર જ્યાં તેઓ નારંગી વેચતા હતા, એક વિદેશીએ તેમને એક નારંગીનો ભાવ પૂછ્યો. હજબ્બા સવાલ સમજી શક્યા નહીં.

> હું ઇચ્છતો હતો કે મારા ગામનાં બાળકો ભણે.
>
> હરેકલા હજબ્બા, ThePrintને

એક શાળા, પગલે પગલે

તેમના ગામ ન્યુપડપુમાં કોઈ શાળા નહોતી. સૌથી નજીકની શાળા 7 કિમી દૂર હતી. બે વર્ષ સુધી હજબ્બા સ્થાનિક નેતાઓ પાસે મદદ માગતા રહ્યા, અને પોતાની કમાણીનો થોડો ભાગ બચાવતા રહ્યા. *Deccan Herald*ના જણાવ્યા મુજબ તેઓ રોજ લગભગ ₹150 અલગ રાખતા હતા.

2000માં એક સ્થાનિક નેતાએ મસ્જિદની શાળા-ઇમારતમાં 28 બાળકો માટે એક વર્ગ શરૂ કરાવ્યો. એક સંસ્થાએ પહેલા શિક્ષક આપ્યા. હજબ્બા ઓરડા વાળતા અને બાળકો માટે પીવાનું પાણી ઉકાળતા.

પછી તેમણે પોતાની બચત અને દાતાઓની મદદથી જમીન ખરીદી. તે તેમણે પાકી શાળા માટે સરકારને આપી દીધી. 2001માં વર્ગ 1 થી 5 માટે એક ઇમારત ખુલી.

28	7 કિમી	2012
2000માં પહેલા વર્ગમાં બાળકો	તે પહેલાં સૌથી નજીકની શાળાનું અંતર	જે વર્ષે હાઈ સ્કૂલની ઇમારત ખુલી

શાળા વધતી ગઈ. 2005માં વર્ગ 6 શરૂ થયો. 2010 સુધીમાં તેના પહેલા વર્ગ 10ના વિદ્યાર્થીઓએ શાળાની અંતિમ પરીક્ષા આપી. હજબ્બાએ વધુ જમીન ખરીદી, અને 2012માં હાઈ સ્કૂલની ઇમારત ખુલી.

આ મારો પુરસ્કાર નથી

2020માં ભારતે હજબ્બાને પદ્મશ્રી, તેના સર્વોચ્ચ સન્માનોમાંના એક, માટે પસંદ કર્યા. તેમને તે નવેમ્બર 2021માં મળ્યું. તેઓ ખુલ્લા પગે તે લેવા ગયા.

તેમણે શ્રેય લેવાની ના પાડી. “આ મારો પુરસ્કાર નથી. આ શાળા માટે છે,” તેમણે કહ્યું. તેમણે કહ્યું કે સેંકડો ઉદાર દાતાઓ અને સરકારે તેને શક્ય બનાવ્યું.

લોકો હવે તેમને ‘અક્ષર સંત’, એટલે અક્ષરોના સંત, કહે છે. *Deccan Herald*ના જણાવ્યા મુજબ તેમની જીવનકથા ત્રણ યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમનો ભાગ છે.

તેમ છતાં તેમણે વધુ માગ્યું. ઘણાં બાળકો વર્ગ 10 પછી અભ્યાસ છોડી દે છે, કારણ કે પછીની શાળા દૂર છે. હજબ્બાને હરેકલામાં મોટા વિદ્યાર્થીઓ માટે એક કોલેજની આશા છે.

ક્યારે શું થયું

- **1990** એક વિદેશી નારંગીનો ભાવ પૂછે છે. હજબ્બા સમજી શકતા નથી.
- **2000** મસ્જિદની શાળા-ઇમારતમાં 28 બાળકો માટે પહેલો વર્ગ શરૂ થાય છે.
- **2001** વર્ગ 1 થી 5 માટે શાળાની ઇમારત ખુલે છે.
- **2012** હાઈ સ્કૂલની ઇમારત ખુલે છે.
- **2021** હજબ્બાને પદ્મશ્રી મળે છે, જેની જાહેરાત 2020માં થઈ હતી.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

શરમની એક ક્ષણ એક શાળા બની ગઈ, કારણ કે એક માણસે તેને ભૂલવાની ના પાડી.

હજબ્બાએ આ એકલા નથી કર્યું, અને તે તેમણે પોતે કહ્યું. કદાચ એટલે જ આટલા લોકોએ મદદ કરી.

અમારો મત

નાની, સતત બચત અને સ્પષ્ટ હેતુ કંઈક મોટું ઊભું કરી શકે છે.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1 શરમને હેતુમાં ફેરવો

જે સવાલ તેઓ સમજી ન શક્યા તેણે જ તેમને શાળા બાંધવા તરફ દોર્યા.

આ અજમાવો: જ્યારે કંઈ ખૂંચે, ત્યારે પૂછો કે તેમાંથી તમે શું બનાવી શકો.

2 થોડું થોડું, સતત બચાવો

તેમણે વર્ષો સુધી પોતાની નાની કમાણીનો ભાગ અલગ રાખ્યો.

આ અજમાવો: નિયમિત નાની બચત મોટા લક્ષ્યને પાર પાડી શકે છે.

3 ઘણા લોકો પાસે મદદ માગો

દાતાઓ, એક નેતા, એક સંસ્થા અને સરકાર, બધાએ મદદ કરી.

આ અજમાવો: મદદ માગો, અને શ્રેય વહેંચો.

4 લક્ષ્યને વિસ્તારતા રહો

તેઓ એક વર્ગથી હાઈ સ્કૂલ સુધી પહોંચ્યા, અને હવે કોલેજ માગે છે.

આ અજમાવો: એક લક્ષ્ય પૂરું થાય તો આગળનું પગલું શોધો.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

એક શાળા એવા માણસથી શરૂ થઈ શકે જે એક સવાલને ભૂલવાની ના પાડે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

ThePrint
For Harekala Hajabba, journey from orange cart to Padma Shri began with a foreigner's question

Deccan Herald
As Hajabba receives Padma Shri, kids rejoice at his school

The News Minute
Harekala Hajabba, Karnataka fruit seller who started school, receives Padma Shri

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: સ્રોતો મુખ્ય કહાણી પર સહમત છે અને તારીખો તથા વિગતોમાં જુદા પડે છે. વિદેશીનો સવાલ: ThePrint તેને 1990નો કહે છે, બસ ડેપો પર (2021માં "31 વર્ષ પહેલાં"); The Better India કહે છે "લગભગ બે દાયકા પહેલાં" અને કહે છે કે પ્રવાસીઓના એક યુગલે અંગ્રેજીમાં પૂછ્યું હતું; Wikipedia માત્ર "ઘણાં વર્ષો પહેલાં" અને એક વિદેશી પ્રવાસીનું અંગ્રેજીમાં પૂછવું કહે છે; કહાણી ThePrintનું 1990 લે છે અને માત્ર "એક વિદેશી" કહે છે, ભાષા જણાવતી નથી. તેમનું શાળાકીય ભણતર: ThePrint, The News Minute અને The Better India કહે છે કે તેમની પાસે કોઈ ઔપચારિક શિક્ષણ નહોતું; Wikipedia કહે છે કે તેમણે વહેલી શાળા છોડી દીધી; કહાણી કહે છે કોઈ ઔપચારિક શિક્ષણ નહીં. શાળા ક્યારે શરૂ થઈ: Deccan Herald કહે છે કે તેમણે 1999માં શાળા બાંધી; ThePrint 17 જૂન 2000ને તે દિવસ કહે છે જ્યારે મસ્જિદના મદરસા-ભવનમાં પહેલો વર્ગ શરૂ થયો, જે સ્થાનિક ધારાસભ્યે 28 વિદ્યાર્થીઓ માટે શરૂ કરાવ્યો, અને પહેલા શિક્ષક ધર્મસ્થળ ગ્રામીણ વિકાસ પરિયોજનાના હતા; કહાણી 2000 અને 28 બાળકો લે છે, જે Deccan Herald પણ શાળાની શરૂઆત માટે આપે છે. 7 કિમીનું અંતર, નેતાઓ પાસે બે વર્ષ માગવું, વર્ગ 1 થી 5 માટે 2001ની ઇમારત, 2005માં વર્ગ 6, 2010માં વર્ગ 10ના પહેલા વિદ્યાર્થીઓ, વધારાની જમીન અને 14 જૂન 2012ના રોજ ઉદ્ઘાટન થયેલી હાઈ સ્કૂલની ઇમારત (મુખ્ય શિક્ષક લક્ષ્મણ પુડુવલ) ThePrint પરથી છે. The News Minute કહે છે કે 2008માં ન્યુપડુપુમાં એક સરકારી ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા બની અને હજબ્બા પરિસર વાળતા અને બાળકો માટે પાણી ઉકાળતા; 2008ની તારીખ ThePrintની સમયરેખા સાથે મેળ ખાતી નથી, તેથી કહાણી તેનો ઉપયોગ કરતી નથી. બચત: Deccan Herald તેને "Rs 150 પ્રતિદિનની નજીવી બચત" કહે છે; ThePrint કહે છે કે જે બચાવી શકતા તે તેઓ બચાવતા; સ્પષ્ટ નથી કે ₹150 તેમની રોજની કમાણી છે કે રોજની બચત, તેથી કહાણી કહે છે "રોજ લગભગ ₹150 અલગ રાખ્યા" અને સ્રોત જણાવે છે. હજબ્બાનું

અવતરણ અને “આ મારો પુરસ્કાર નથી. આ શાળા માટે છે” ThePrint પરથી છે; ખુલ્લા પગે ચાલવું Deccan Herald અને ThePrint પરથી છે. પદ્મશ્રી જાન્યુઆરી 2020માં જાહેર થયો અને 8 નવેમ્બર 2021ના રોજ એનાયત થયો (The News Minute, Deccan Herald); કહાણી વિલંબનું કોઈ કારણ આપતી નથી. હરેકલામાં કોલેજ માટેની તેમની વિનંતી Deccan Herald પરથી છે; કે ઘણાં બાળકો વર્ગ 10 પછી અભ્યાસ છોડી દે છે કારણ કે ઉચ્ચ સંસ્થાઓ શહેરમાં છે, તે The News Minute પરથી છે. Deccan Herald એમ પણ કહે છે કે તેમની જીવનકથા ત્રણ યુનિવર્સિટીઓ (દાવણગેરે, કુવેમ્પુ અને મેંગલુરુ)ના અભ્યાસક્રમમાં છે અને તેઓ ‘અક્ષર સંત’, એટલે અક્ષરોના સંત, તરીકે ઓળખાય છે; કહાણી બંને લે છે અને પહેલાનો સ્રોત જણાવે છે. YourStory ખૂલી શક્યું નહીં (403). પિન મેંગલુરુ બતાવે છે. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.